

Ennek a számnak az ára 4000 korona.

Negyvenhatodik évfolyam.

19. szám.

Debrecen, 1926 május 8.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Nagyjaink.

Az eheti egyházkerületi közgyűlésen nagy és lelkes ünnepléseknek voltunk örvendő tanúi.

Gróf Degenfeld József egyházkerületi főgondnokunk ünneplésének kettős alkalma volt. Egyrészt a kormányzó úr részéről ért magas kitüntetés, — másrészt az, hogy egyházkerületi főgondnoki méltóságra emeltetésének harmincadik évfordulóját ebben az esztendőben tölti be. A közgyűlésnek minden tagja őszinte hódolattal és hálával értesült a kormányzó úr kitüntető elhatározásáról, — de azért a harminc éves szolgálat még inkább előtérben állt ennél az ünneplésnél. Természetes is. A legfelsőbb helyről érkező kitüntetés nem mindig ér, és nem is érhet mindig olyan valódi nagyságot, amilyen gróf Degenfeld József, ellenben annyi érdemet, amennyit ő szerzett három évtizedes odaadó munkásságával, felső kitüntetés nélkül is, a magunk kezdeséből is ünnepelnünk kellene.

Nem kevésbé jelentős volt azonban a dr. Dóczi Imre ünneplése. Sőt bizonyos tekintetben, hogy úgy mondjuk: a szokatlanságánál fogva, még figyelemreméltóbb. Kimagasló állásban levő előkelőségek ünneplése — ha nem is mindig olyan szívből jövő, mint a gróf Degenfeld József ünneplése — nem rendkívüli eset a mi puritán szokásaink mellett sem. Ám az, hogy egy szerény tanár részesüljön akkora megtiszteltetésben, mint ahogyan, zajtalanul, de annál nagyobb súllyal ünnepelte Dóczi Imrét az egyházkerület közgyűlése, amelynek tagjai két ízben is felállva tüntettek meleg lelkesedéssel a nagy professzor mellett, akit ilyen módon sikerült is további szolgálatra birni.

Amikor az egyházkerületi közgyűlésen történt eme szép ünneplésekről megemlékezünk: nagy hálaadással gondolunk az isteni bölcs Gondviselésre, mely ilyen rendkívüli képességű, tudásban, erélyben, lelkesedésben, jellemzilárdságban és tisztaszívűségben egyaránt mintául szolgáló férfiút ajándékozott a mi kerü-

letünknek s általa anayszentegyházunknak és magyar hazánknak.

A hatalmas Isten tartsa meg őket sokáig a mi díszünkül és büszkeségeinkül.

A mai Genf, a mai kálvinizmus.

Az úrvacsora.

Úgy vélem nem lesz érdektelen, ha megismertetem a mienktől formulákban, a lefolyás menetét illetőleg sokban eltérő, de ugyanazon szellemű úrvacsorai szertartást. Ami a legjellemzőbb, semmi hitvallási kötelezés, hitforma nincs benne, mivel középponti gondolata az úrvacsora szerezteséhez fűződő bűnvailomás s az új élet kegyelem általi birtoklása. Az úrvacsorát illetőleg meg kell még jegyeznem, hogy azt többször szolgáltatják, mint nálunk, az ú. n. szabad református egyházban, ahol havonta egyszer részesülnek a hívek az úrvacsorában. Az ú. n. nemzeti református egyház nagypénteken, husvét délelőttjén, pünköstkor, a szent Bertalan-éji borzalmas események emlékéül naptárba iktatott böjti napon, a reformáció emléknapiján s karácsonykor szolgáltatja az úrvacsorát. Keresztyén konferenciák alkalmával vagy a Lelkészi Testület havi lelki gyakorlatain is kiszolgáltatják az úrvacsorát.

Maga az úrvacsoraosztás a következőképen megy végbe: az istentiszteletet záró áldás után a lelkész felhívja a templomban maradt s a kimenők által néha igen megfogyatkozott gyülekezetet, hogy kellő figyelem mellett várják meg a szent cselekvény végét is — s így folytatja: Hallgassátok meg szent figyelemmel, mimódon szerezte Urunk Jézus Krisztus a szent vacsorát. Az I. Korinthus 11. rész. 23—29. verseinek felolvasása után következik egy rövid beszéd. A teljesebb ismertetés kedvéért le is fordítok egyet a genfi egyház liturgiájában közöltek közül: „Hallottátok, Testvéreim, miként szerezte Urunk Jézus Krisztus az úrvacsorát: tudjátok, hogy minő áhitattal, tisztelettel, tisztasággal kell azt ünnepelni az ő Egyházában mind az idők-

nek végezetéig. Hasonlóképen azt is megértették, hogy akik megtagadják az evangéliumot, vagy akik meghazudtolják magaviseletük által róla tett vallomástételüket, a kegyetlenek, megátalkodott bűnösök és mindazok, akik zabolátlan életet élnek: nem részesülhetnek abban. Ezért, a mi Urunk, a Jézus Krisztus nevében és tekintélyével és az ő szent ígéjének megfelelőleg, felhívunk ünnepélyesen mindenkit, hogy azok, kiknek Isten előtt megvizsgált lelkiismerete megtiltja az úrvacsorabani részesedést: ne közelítsenek a szent asztalhoz, hogy kárhozatot ne szerezzenek ott maguknak.

Viszont az is igaz, hogy míg itt e földön élünk a mi hitünk és kegyességünk nem olyan teljes, aminőnek lennie kellene s hogy mi nem küzdünk mindennap gonosz hajlamaink ellen. De hogyha fájlaljuk gyarlóságunkat; ha mi mindent megteszünk, hogy azokat legyőzzük; ha úgy jövünk a szent asztalhoz, mint gyógyulásra vágyó betegek, mint váltság után esengő vétkesek: Isten az ő áldott irgalma által nem fog elvetni minket, sőt úgy fogad majd, mint az atyjukhoz járuló gyermekeket.

Szálljatok azért magatokba, keresztyének. Próbáljátok meg szívetek, vizsgáljátok meg magatok viseletét, hogy megtudjátok, hogy bánjátok-e igazán bűneiteket; hogy vajjon elhatároztatok-e magatokat az evangéliumnak megfelelő módon élni az Isten irgalmában bízva s üdvösségeteket Jézus Krisztusban keresve; hogy vajjon helyre akarjátok-e hozni mindazt az igazságtalanságot, amelyet felebarátotok ellen elkövettek s élni akartok-e békében s testvéri szeretetben minden emberrel, lemondván minden igaztalanságról és gonosz indulatról; hogy vajjon, végül, akarjátok-e félni, szeretni Istent, Ő neki tetszeni s őt szolgálni életetek minden napjában?

Ezen feltételek, Testvéreim, teljességgel elengedhetetlenek az úrvacsorához méltóképeni járuláshoz. Őrizkedjünk azt hiábavaló s eredménytelen cerimoniának tekinteni, mert az magába foglalja mindazt, ami szent, ami vigasztaló az evangéliumban. Jézus Krisztust jelképezi az, mint igazi husvéti báránnyt, ki érettünk áldoztatott meg. A kenyér az ő testéveli közösség, mely érettünk megtöretett. A pohár az ő vérével való közösség, mely a mi bűneink bocsánatáért ontatott ki: úgyhogy ezen fenséges sakramentom az Isten szeretetének bizonyosságát adja, az ő szövetségének pecsétjét s ígéretének zálogát. Átérezvén ezen nagy jótéteményeket, adjunk Istennek mélységes hálákat.

Egy mélységes áhitattal, odadó hittel, bizó reménységgel, eleven bűnbánattal telt ima után néhány pillanatnyi szünetet hagy a lelkész a gyülekezetnek, hogy ki-ki gondoljon bűneire s az irgalom örök forrására. E megható, fenséges csend s általában az imádságok alatt kezevel eltakarja arcát mindenki, hogy elzárjon minden látást, minden más gondolatot lelkétől

s csak az irgalom vágya éljen abban. Majd a lelkész meghívja a gyülekezetet az úrasztalához a mindig közöttünk levő Krisztussal való méltó lelki egyesülésre.

A katedrálból az úrasztalához ment lelkész eképen szenteli meg a szent jegyeket: „A kenyér, melyet megtörünk, a mi Urunk Jézus Krisztus testével való egyesülés. — A hálaadásnak pohara, melyet megáldunk, a mi Urunk a Jézus Krisztus vérével való egyesülés”. Ezután a gyülekezet szép rendben járul az úrasztalához minden különbség nélkül, szegény, gazdag, férfi, nő, öreg, ifjú vegyesen. Nincs sorrend, mint minálunk, csak rend. Az Úr testének jegyét adó lelkész egy-egy szent ígét mond mindenkinek, a másik lelkész csupán a kelyhet nyújtja. Miután mindenki részesült az úrvacsorában, minek osztása alatt ének nincs, csupán az orgona halk, finom játéka fokozza az áhitatot — a lelkész néhány buzdító szó, hálaadó ima után a Simeon éneket jelöli ki éneklés s majd megáldja a gyülekezetet.

A szabad református egyház úrvacsorai szertartása sokkal egyszerűbb: Istentisztelet végeztével a lelkész az úrasztalához megy, rövid intelmet mond, majd a szereztetési ígék elmondása után megáldja a jegyeket s adja azokat egy-egy szent íge kíséretében azon 5—6 embernek, kik körülhordozzák a kenyeret és bort a padban ülő híveknek. Minden második pad üres marad. Az egyház legtekintélyesebb tagjai járnak körül. Előbb kis ezüst tálcán a kenyeret nyújtják a hívek elé, akik egy már előre megtört kenyérdarabkát vesznek a tálcából, majd a poharat veszik. Azok, akik nem félnek a testvéri közösség jelétől, a nagy közös kehelytől, azok a kehelyből isznak; azok pedig, akik betegségtili félelemből nem akarják azt venni, egy nagy tálcán levő, körülbelül száz ezüstpohárka egyikéből vesznek magukhoz az Úr kiöntött vérének jegyét. E sokat vitatott kérdésnek igen praktikus megoldása ez a mód. Nem a mód fontos, de a lélek. A genfiiek úgy vélik, hogy az Úr nem a sok beszédért, hitvallási formuláért, kábitó liturgiai elemek tömkelegéért hallgat meg, hanem az Ő végtelen irgalmából bocsát meg hozzátérő, bűnbánó gyermekének a Jézus által. Én úgy hiszem, hogy nincsenek messze az igazságtól.

Dr. Illyés Endre.

Egyház

A lelkészválasztás reformja.

Írta s a felsőszabolesi egyházmegye Lelkész-egyesületének gyűlésén előadta: Porzsolt Ferenc tiszta-szentmártoni lelkész.

Nem vesztegetem az időt azzal, hogy a lelkészválasztás reformjának szükségességéről szóljak. Vannak gondolatok, miket a közhan-

gulat teljesen megérlelt. Ilyen a lelkesválasztás szükségessége is. Mindnyájan érezzük, hogy itt tenni kell valamit. Mindnyájan látjuk, hogy anyaszentegyházunknak olyan sebéről van szó, melyen keresztül — ha be nem gyógyítjuk, — feltétlenül elvérzik.

A lelkesválasztási tervezetek közül legjelentősebb munka a Maklár Károlyé. Ezzel a tervezettel kapcsolatban óhajtom a megjegyzéseimet előadni, hogy így kialakuljon a mi véleményünk is e fontos kérdésre vonatkozólag.

A tervezet két fő részből áll: az egyik a lelkes javadalmaszásáról, a másik a tulajdonképeni lelkesválasztásról szól.

A lelkes javadalmaszásáról szóló tervnek fő hibája, hogy az államsegélyre támaszkodik. Az államsegélyre való támaszkodás s az arra való építés nagyon könnyen illuzorius lehet. Most, amikor korpótlékunk sehol sincs, adósegélyünk valorizálatlan, az iskolák minden terhét ránk hárítja az állam, — most ilyen tervezetnek törvényhozásilag való elfogadását remélni: jámbor óhaj. Nemcsak most, hanem egyáltalában a közeljövőben.

De tegyük fel, hogy az állam nem helyezkedik a rideg elutasítás álláspontjára, az államsegélyre való építés akkor is veszedelmes lehet.

Veszedelmes lehet elsősorban a helyi felértékelés és a köztisztviselők jelenlegi alacsony fizetése miatt.

Ha a helyi javadalmat államsegéllyel akarjuk kiegészíteni, — egészen bizonyos, hogy ennek a felértékelésében az állam is részt vesz, sőt elsősorban az ő érdekei fognak érvényesülni, mert ő az erősebb fél. Félő, hogy nem fogja-e olyan magasra értékelni a természetbeni javakat, hogy a kongruáról és korpótlékról való lemondás súlyos veszteséget jelentene a javadalmasoknak. Aztán — mint a tanítói díjleveleknél is történt — előkereshetne olyan régi fizetésbeli tételeket, amelyek felett már az érdekeltek és a bíróság is napirendre tért s akkor kezdetnénk előről a díjlevél pereket.

De veszedelmes lehet az államsegélyre való támaszkodás magasabb szempontból is.

Nagy küzdelmek előestéjén állunk. Nemcsak a katholicismussal, hanem a szervezett hitetlenséggel is meg kell vívunk a magunk sorsdöntő harcát. Ezt a harcot szellemileg és anyagilag teljesen önerőnkre támaszkodva kell megharcolnunk. Nem várhatunk sem anyagi, sem szellemi támogatást sehonnán sem. Hisz' lehet, hogy az államhatalom birtokosai éppen azok lesznek, akikkel szemben nekünk meg kell vívni a nagy világnézeti csatát. Ezért kell felhagynunk a múlt államsegély morzsákat váró politikájával.

A történelmi református egyháznak igenis van igénye az állammal szemben: az 1848. évi XX. t.-c. teljes végrehajtása. Ezért küzdenünk kell. Be kell azonban közben rendezkednünk arra is, hogy a saját lábunkon járjunk. Meg

tudjunk állni akkor is, ha az állam nem barátságos, hanem ellenséges magatartást tanúsít velünk szemben.

Mindezen szempontokon kívül is lehetetlen a fixfizetésű köztisztviselők fizetési létráját alkalmazni a lelkesi karra az állás és a természetbeni javak jellege miatt.

A természetbeni javakat fizetési osztályok fokozatainak megfelelő pontossággal felértékelni képtelenség. Változó a termények értéke, a föld termékenysége, az időjárás; ezek évenként olyan eltolódást hozhatnak létre a jövedelemben, ami illuzoriussá tesz minden fizetési osztályt.

Különben maga a tervezet sem viszi keresztül következetesen a lelkesek szolgálati idő szerint való előhaladását. A 39. §-ban azt mondja, hogy a IX. fiz. osztályba bármely okleveles egyén választható, a VIII. fiz. osztályba sorozott állásokra azonban csak az, akinek már 2 évi szolgálata van. Így megtörténik, hogy valaki 2 év alatt már VIII. fiz. osztályba jut, míg aki a IX. 3-ban kezd, az csak 9 év múlva jut oda.

Ezt nem azért hoztam fel, mintha helytelenem a tervezetben, sőt! véleményem szerint ez is azt mutatja, hogy nem lehet a fizetési létrát sablonosan alkalmazni. Hiszen a lelkesi állásnál különösen tekintettel kell lenni a talentumokra és a munkaképességre.

A tervezetben ajánlott fizetési rendszer kivihetetlen is, szükségtelen is.

A megoldásra vonatkozólag Nagy Istvánai vagyok egy nézetem. A fokozatos előhaladást eléggé biztosítaná az 5-öd éves korpótlékrendszer. Az önálló berendezkedésre vonatkozólag pedig egy egyetemes központi pénztár volna felállítandó, melynek gondolatát kifejteni és propagálni kellene a közvélemény előtt.

Ezekután áttérhetünk a tulajdonképeni választási tervet.

A lelkesi állás betöltésének e szerint három módja volna: 1. Kinevezés. 2. Meghívás. 3. Választás.

A kinevezésről szól a 9. §.

Szerintem nagyon igazságtalan a tervezetnek az a gondolata, hogy a kisebb egyházakai teljesen megfosztja a meghívás jogától. Igazságtalan a tervezet indokolásának a szempontjából is, hiszen sokszor kisebb egyházak alapjában véve nagyobb terheket viselnek, mint a nagyobbak. A teherhordozás mértékénél ugyanis nem a végösszeget kell nézni csupán, hanem azt, hogy ez az összeg milyen számú s vagyonú egyháztagok közt oszlik meg.

De a lelkesmeghívás jogának megadásánál nem az anyagi mértéknek kell a döntőnek lenni, hanem a szellemi érettségnek. Ez pedig nem jár együtt a nagyobb helyi javadalommal. Sőt, a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a kisebb egyházak sokkal tisztább választásokat produkáltak, mint a nagyobbak.

A meghívás jogát biztosítani kívánám minden egyházközségnek.

A meghívás módját a tervezet 13—19. §-ai írják le.

Folytatjuk.

Az egyházkerületi közgyűlés.

Egyházkerületünk rendes tavaszi közgyűlése május 5-én kezdődött. Előtte való napon a kollégiumi igazgatótanács ülése, esperesi értekezlet és több bizottsági tanácskozás volt.

A közgyűlés tagjai csaknem teljes számmal megjelentek s egyik közgyűlési atya elkezdte a 90-ik zsoltárt, mire valamennyien lelkesen, magyar kálvinistásan buzgón folytattuk az éneket. Majd Baltazar Dezső püspök szép és mélyen megható imádsága következett. Ezután viszont gróf Degenfeld József egyházkerületi főgondnok mondott megnyitó beszédet, melyben kegyeletes szavakkal emlékezett meg Győry Lajos hevesnagykunsági volt esperesnek és Nagy Károly Erdélyi püspöknek haláláról. Főlemlítette, hogy dr. Dóczi Imre, egyházkerületünk középiskolai felügyelője előrehaladott korára és összesen ötven évre terjedő közszolgálatára tekintettel, nyugdíjazását kérte, de — mint mondotta —, az egyházkerületi elnökség nem tud megnyugodni a Dóczi Imre távozásában és annak folytán kéri a közgyűlés tagjait, hogy mindannyian kérjék Dóczi Imrét maradásra. A közgyűlés tagjai felállottak s percekig éljenezve tüntettek Dóczi Imre mellett.

A főgondnoki megnyitó után ismét Baltazar Dezső püspök emelkedett szólásra s megemlékezve arról, hogy gróf Degenfeld József ebben az évben tölti be főgondnoki működésének harmincadik évét s arról, hogy a Kormányzó úr a polgári érdemkereszt első osztályával tüntette ki egyházkerületi főgondnok urat, tőle megszokott ékes szólással üdvözölte nagy vezérünket. Majd dr. Lencz Géza, egyházkerületi tanácsbíró, a debreceni tudományegyetem ez évi rektora kért szót s a tudományegyetem nevében fejezte ki hódolatát egyházkerületi főgondnok úr előtt, kiből az egyetem egyik létrehozóját tiszteli. Ennek a felszólalásnak értékét emelte az, hogy az egyházkerületi főgondnok úr iránti tiszteletből az egyetem tanárai közül is sokan megjelentek a közgyűlés termében és pedig nemcsak református valóságok.

Ezen ünneplés után a határozathozatalokra került a sor. Az elnöki megnyitó beszédben tett javaslat tüntető melegséggel teljesített elfogadásával kimondta a közgyűlés, hogy dr. Dóczi Imrét tovább szolgálásra kéri fel s e határozatot küldöttség útján tudatja vele. A küldöttség, mely püspök úr vezetésével Török Imre esperesből és vitéz Horthy István e. m. gondnokból állott, csakhamar hozta magával Dóczi Imrét, aki meghatottan, de fiatalosan zengő hangon

mondott köszönetet a bizalomért s jelentette ki, hogy önérdékének mellőzésével kész a további szolgálat terhére vállalni. Nagy és általános örömet okozott ez a kijelentés.

Az új világi jegyző, dr. Rácz Albert, török-szentmiklósi ügyvéd letette a hivatalos esküt és püspök úr meleg üdvözlő szavaira okos és formás beszéddel válaszolt. Új tanító-képviselő Boor János hajduszoboszlói igazgató-tanító lett.

A megalakulás formaságai után következő ügyek közt különösen élénk megbeszélésre adott alkalmat a debreceni egyház presbiteriumának a konventhez intézett felirata a katonai egyházközségek szervezése tárgyában. Többek hozzászólása után kiemelte a közgyűlés, hogy a feliratot felküldi a konventhez azzal a kijelentéssel, hogy a felirat tartalmával nem azonosítja magát.

Élénk megbeszélés folyt az egyháztagok fegyelmezéséről szóló törvényjavaslat felett is, amelyet végül is a zsinati előkészítő bizottsághoz felküldött a közgyűlés.

Május 5-én délután 3 tanácsra oszolva, bírói tárgyalások folytak. Este a gróf főgondnok vacsorát adott a közgyűlés tagjainak tiszteletére, melyen számos szép beszédet hallottunk.

A közgyűlés 6-án tovább folyt.

Irodalom

Isten ígéje a gyermek lelkében. Szerkesztő Incze Gábor. I. kötet. Hastings: A mintakép. Fordította Incze Gábor. Csikesz Sándor egyetemi tanár tanulmányával: Pár szó a falusi gyermekistentiszteletekről. Sylvester-kiadás. Tahitótfalu, 1926. 8° 155 lap. Ára 50,000 kor. — Régen érzett hiányt pótol ez az ügyes vállalkozás. A gyermekistentiszteletek tartása, kivált kezdő igehirdetőkre nézve, akik a gyermeklelkével sem vallástaniásban, sem egyéb tapasztalati úton nem foglalkoztak még kielégítőleg, különösen nehéz feladatot jelent. Másrésztől viszont mindenki látja, aki nem vak, mekkora szükség van rá, különösen tömeggyülekezetekben, ahol a gyermek-pastorationak tulajdonképpen leghelyesebb és legcélosabb módja a vasárnapi iskola, képtelen felölelni a gyermekek tömegeit, de annak többé-kevésbé megvan a lehetősége, hogy a gyermek a templomba formális istentiszteletre összegyűjtessenek. E prédikáció-sorozatnak a megindítása tehát igen nagy segítő szolgálatot jelent, amelyért különösen ifjabb lelkészársaink csak hálásak lehetnek. Az ezen első kötetben olvasható 50 beszéd a gyermeki lélek természete és sajátosságai iránt kitűnő érzékkel bír, ötletes, talpraesett és vonzó igehirdetőre vall. Talán egyetlen beszédje sem alkalmas ugyan arra, hogy úgy, amint van, tetszésszerű gyermekgyülekezet előtt előadás-sék, vagy pláne elszavaltassék, de tanulni mind-

egyikből igen sokat lehet. A beszédek főereje a rendszerint sikerülten megválasztott illusztrációk alkalmazásában áll: ezek között sok van egyenesen megragadó s első hallásra, illetőleg olvasásra mélyen a lélekbe vésődő; van azonban, ami ilyen esetben szinte kikerülhetetlen, meglehetősen számmal olyan is, amely legföljebb az író gyermekgyülekezetében érhelte el a célját úgyahogy, de amelynek szolgálai átvétele a magyar református gyermekgyülekezetek speciális lelki adottságaival szemben nagyfokú melléfogást jelentene. Leggyöngébb oldaluk a beszédeknek viszont a textusszerűségnek a legtöbb esetben csaknem teljes hiánya. Ezt mindenestre nagymértékben menti az a körülmény, hogy ez az 50 beszéd kivétel nélkül öszövétségi, még pedig Hexaeuchusból vett textusokról szól, amely textusoknak keresztyén s még hozzá gyermekistentiszteleti prédikáció céljaira való feldolgozása természetesen sokkalta körülményesebb feladat, mint például a Jézus valamelyik példázataé. Azonban minden körülmények között ragaszkodnunk kell ahhoz a követelményhez, amely gyermekek és felnőttek számára készült prédikációra nézve a református igehirdetés alapelvei szerint egyaránt áll: hogy az tudnivalóan valóban igehirdetés legyen, vagyis az alapigében rejlő isteni üdv gondolatnak írásmagyarázatilag szabatos kifejtése és a hallgatóság lelki világára és szükségleteire való rá szabása, Krisztussal a középpontban vagy legalábbis a végcél-nál. E mérték alatt ezen Hastings-féle gyermekpredikációk igen nagy része nem bizonyul tulajdonképeni „igehirdetésnek“, amennyiben textusuk inkább csak praetextus egy rendszerint csak általános vallás erkölcsi tanítás tartására, amelynek legföljebb a háttéréből derengenek elő a Krisztus arcvonásai. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a szép kis kötetnek ne volna, mint már mondottuk is, igen sok haszna és tanulsága, mert ha a „mit prédikáljunk?“ és „miről prédikáljunk?“ kérdéseire nem ad is mindig egészen kielégítő útmutatást, arra a másik nem kevésbé fontos kérdésre, hogy: „hogyan prédikáljunk a gyermekeknek?“ már igazán rendkívül megszívlelésre méltó gyakorlati feleleteket lehet belőle leszűrni. — Elismerés illeti meg szorgalmas és színes munkájáért a fordítót is, aki azonban talán inkább átdolgozásnak nevezhetné a kötet létrehozásában kifejtett munkáját, mert hiszen igen sok beszéd tele van magyar történelmi és egyéb vonatkozásokkal, amelyek bajosan vannak benne az eredetiben. Ily esetben a „fordítás“ nem az irodalmi közjognak megfelelő szabatos megjelölés. A beszédek stílusa fordulatos, üde, bár itt-ott kellelénél lazább gondolat- és szövegű, sőt néhol még a magyarság ellen is vétő. A Csikesz Sándor bevezető tanulmánya rövidségében is nagyszerű lélektani rajz, amelyben a tudós szakavatottsága és a volt falusi lelkipásztor éles megfigyelései és gazdag tapasztalatai egyaránt világosít-

ják és emelik. Mindent összevéve a legmelegebben ajánljuk a kötetet, melynek rendkívül izlées külső kiállítás a Sylvester-nyomdát immár megszokottan dicséri s örömmel várjuk beígért folytatásait, kivált hogyha azok mentesebbek lesznek a most megjelölt fogyatkozásoktól, vagy azok nagyobb részétől.

Te benned bízunk. *Történelmi kis regény. Irtta Keztyüsné Balogh Margit. Sylvester-kiadás. Tahitótfalu, 1926. 16°, 63 lap. Jónévű és nagybuzgalmú református írónőnk ezen, a magyar protestáns egyház történelméből vett tárgyú regényes novellájával elsősorban konfirmációi ajándékkönyvecskét óhajtott nyújtani s mint ilyen ajándékot, fogadjuk el tőle azt szívesen és hálással. Mindenesetre szeretnők, hogyha nemes érdeklődése és fáradhatatlan szorgalma a jövőben több és mélyebb történelmi tanulmánnal párosulna, mert már nem a legelső alkalommal figyeljük meg nála, hogy történelmileg egészen és elémileg lehetetlen helyzetek elképzelésével szereti táplálni a maga és olvasói fantáziáját, ami végeredményben még a helyes és egészséges lelki épülésnek is rovására megy némileg. Azonban előadásának melegsége, hitének és egyházszeretetének lelkes lobogása még így is alkalmassá teszik könyvecskéjét az említett célra. Ára 5000 korona, tíz példányon felül 4500 korona, húsz példányon felül 4000 korona. Megrendelhető a Sylvester-nyomdánál Tahitótfaluban, Pest vármegyében.*

Külföld

A „Krisztus legenda“, illetőleg „Krisztus mythos“ időnként föl-fölbukkanó, kétesértékű „tudományos“ szenzációjának egyik legesőkönnyűebb hirdetője, Drews Arthur, német professzor legújabbán azt is be akarja bizonyítani egészen következetesen, hogy a keresztyénüldözések is tisztára a képzelet szülöttei. A Nero-féle üldözésről írván, azt mondja, hogy Tacitust, aki egyedül jegyezte fel annak emlékét, nem bírjuk hiteles szövegében, mert hiszen szerinte a Tacitus történelmi munkáinak összes ma meglévő kéziratai egyetlenegy flórenci kéziraatra vihetők vissza, amely pedig valószínűleg egy XV. századbeli humanista hamisítványa s így a benne elbeszélte dolgok egyáltalán nem érdemelnek hitelt. Maerker professzor azonban már igaz értékére szállította le Drewsnek ezt a legújabb bluffját, rámutatva arra, hogy Flórenceben nem egy, de két ős Tacitus-kézirat van, amelyek egészen különböző eredetűek és mindketten nem a XV., hanem a XI. századból valók. Azután, az illető hamisítónak valami egészen csodálatos és titokzatos tudományos ismeretekkel kellett volna rendelkeznie, hiszen állítólagos hamisítványában (a Tacitus műveiben) egy egész sereg olyan személy és esemény szerepel, ame-

A meghívás jogát biztosítani kívánám minden egyházközségnek.

A meghívás módját a tervezet 13—19. §-ai írják le.

Folytatjuk.

Az egyházkerületi közgyűlés.

Egyházkerületünk rendes tavaszi közgyűlése május 5-én kezdődött. Előtte való napon a kollégiumi igazgatótanács ülése, esperesi értekezlet és több bizottsági tanácskozás volt.

A közgyűlés tagjai csaknem teljes számmal megjelentek s egyik közgyűlési atya elkezdte a 90-ik zsoltárt, mire valamennyien lelkesen, magyar kálvinistásan buzgón folytattuk az éneket. Majd Baltazar Dezső püspök szép és mélyen megható imádsága következett. Ezután viszont gróf Degenfeld József egyházkerületi főgondnok mondott megnyitó beszédet, melyben kegyeletes szavakkal emlékezett meg Győry Lajos hevesnagykunsági volt esperesnek és Nagy Károly Erdélyi püspöknek haláláról. Főlemlítette, hogy dr. Dóczi Imre, egyházkerületünk középiskolai felügyelője előrehaladott korára és összesen ötven évre terjedő közszolgálatára tekintettel, nyugdíjazását kérte, de — mint mondotta —, az egyházkerületi elnökség nem tud megnyugodni a Dóczi Imre távozásában és annak folytán kéri a közgyűlés tagjait, hogy mindannyian kérjék Dóczi Imrét maradásra. A közgyűlés tagjai felállottak s percekig éljenezve tüntettek Dóczi Imre mellett.

A főgondnoki megnyitó után ismét Baltazar Dezső püspök emelkedett szólásra s megemlékezve arról, hogy gróf Degenfeld József ebben az évben tölti be főgondnoki működésének harmincadik évét s arról, hogy a Kormányzó úr a polgári érdemkereszt első osztályával tüntette ki egyházkerületi főgondnok urat, tőle megszokott ékes szólással üdvözölte nagy vezérünket. Majd dr. Lencz Géza, egyházkerületi tanácsbíró, a debreceni tudományegyetem ez évi rektora kért szót s a tudományegyetem nevében fejezte ki hódolatát egyházkerületi főgondnok úr előtt, kiben az egyetem egyik létrehozóját tiszteli. Ennek a felszólalásnak értékét emelte az, hogy az egyházkerületi főgondnok úr iránti tiszteletből az egyetem tanárai közül is sokan megjelentek a közgyűlés termében és pedig nemcsak református valóságok.

Ezen ünneplés után a határozathozatalokra került a sor. Az elnöki megnyitó beszédben tett javaslat tüntető melegséggel teljesített elfogadásával kimondta a közgyűlés, hogy dr. Dóczi Imrét tovább szolgálásra kéri fel s e határozatot küldöttség útján tudatja veie. A küldöttség, mely püspök úr vezetésével Török Imre esperesből és vitéz Horthy István e. m. gondnokból állott, csakhamar hozta magával Dóczi Imrét, aki meghatottan, de fiatalosan zengő hangon

mondott köszönetet a bizalomért s jelentette ki, hogy önérdékének mellőzésével kész a további szolgálat terhére vállalni. Nagy és általános örömet okozott ez a kijelentés.

Az új világi jegyző, dr. Rác Albert, török-szentmiklósi ügyvéd letette a hivatalos esküt és püspök úr meleg üdvözlő szavaira okos és formás beszéddel válaszolt. Új tanító-képviselő Boor János hajduszoboszlói igazgató-tanító lett.

A megalakulás formaságai után következő ügyek közt különösen élénk megbeszélésre adott alkalmat a debreceni egyház presbiteriumának a konventhez intézett felirata a katonai egyházközségek szervezése tárgyában. Többek hozzászólása után kiemelte a közgyűlés, hogy a feliratot felküldi a konventhez azzal a kijelentéssel, hogy a felirat tartalmával nem azonosítja magát.

Élénk megbeszélés folyt az egyháztagok fegyelmezéséről szóló törvényjavaslat felett is, amelyet végül is a zsinati előkészítő bizottsághoz felküldött a közgyűlés.

Május 5-én délután 3 tanácsra oszolva, bírósági tárgyalások folytak. Este a gróf főgondnok vacsorát adott a közgyűlés tagjainak tisztelőre, melyen számos szép beszédet hallottunk.

A közgyűlés 6-án tovább folyt.

Irodalom

Isten igéje a gyermek lelkében. Szerkesztte Incze Gábor. I. kötet. Hastings: A mintakép. Fordította Incze Gábor. Csikesz Sándor egyetemi tanár tanulmányával: Pár szó a falusi gyermekistentiszteletekről. Sylvester-kiadás. Tahitótfalu, 1926. 8° 155 lap. Ára 50,000 kor. -- Régen érzett hiányt pótol ez az ügyes vállalkozás. A gyermekistentiszteletek tartása, kivált kezdő igehirdetőkre nézve, akik a gyermeklelkével sem vallástaniásban, sem egyéb tapasztalati úton nem foglalkoztak még kielégítőleg, különösen nehéz feladatot jelent. Másrészt viszont mindenki látja, aki nem vak, mekkora szükség van rá, különösen tömeggyülekezetekben, ahol a gyermek-pastorationak tulajdonképpen leghelyesebb és legcélosabb módja a vasárnapi iskola, képtelen felőlelni a gyermekek tömegeit, de annak többé-kevésbé megvan a lehetősége, hogy a gyermek a templomba formális istentiszteletre összegyűjtessenek. E prédikáció-sorozatnak a megindítása tehát igen nagy segítő szolgálatot jelent, amelyért különösen ifjabb lelkészársaink csak hálásak lehetnek. Az ezen első kötetben olvasható 50 beszéd a gyermeki lélek természete és sajátosságai iránt kitűnő érzékkel bíró, ötletes, talpraesett és vonzó igehirdetőre vall. Talán egyetlen beszédje sem alkalmas ugyan arra, hogy úgy, amint van, tetszésszerűen gyermekgyülekezet előtt előadás-sék, vagy pláne elszavaltassék, de tanulni mind-

egyikből igen sokat lehet. A beszédek főereje a rendszerint sikerülten megválasztott illusztrációk alkalmazásában áll: ezek között sok van egyenesen megragadó s első hallásra, illetőleg olvasásra mélyen a lélekbe vésődő; van azonban, ami ilyen esetben szinte kikerülhetetlen, meglehetősen számmal olyan is, amely legföljebb az író gyermekgyülekezetében érhet el a célját úgyahogy, de amelynek szolgálai átvétele a magyar református gyermekgyülekezetek speciális lelki adottságaival szemben nagyfokú melléfogást jelentene. Leggyöngébb oldaluk a beszédeknek viszont a textusserűségnek a legtöbb esetben csaknem teljes hiánya. Ezt mindenestre nagymértékben menti az a körülmény, hogy ez az 50 beszéd kivétel nélkül ószövetségi, még pedig Hexaeuchusból vett textusokról szól, amely textusoknak keresztyén s még hozzá gyermekistentiszteleti prédikáció céljaira való feldolgozása természetesen sokkalta körülményesebb feladat, mint például a Jézus valamelyik példázataé. Azonban minden körülmények között ragaszkodnunk kell ahhoz a követelményhez, amely gyermekek és felnőttek számára készült prédikációra nézve a református igehirdetés alapelvei szerint egyaránt áll: hogy az tudnivalóan valóban igehirdetés legyen, vagyis az alapigében rejlő isteni üdv gondolatnak írásmagyarázatilag szabatos kifejtése és a hallgatóság lelki világára és szükségleteire való rá szabása, Krisztussal a középpontban vagy legalábbis a végcél-nál. E mérték alatt ezen Hastings-féle gyermekpredikációk igen nagy része nem bizonyul tulajdonképeni „igehirdetésnek“, amennyiben textusuk inkább csak praetextus egy rendszerint csak általános valláserkölesű tanítás tartására, amelynek legföljebb a háttéréből derengenek elő a Krisztus arcvonásai. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a szép kis kötetnek ne volna, mint már mondtuk is, igen sok haszna és tanulsága, mert ha a „mit prédikáljunk?“ és „miről prédikáljunk?“ kérdéseire nem ad is mindig egészen kielégítő útmutatást, arra a másik nem kevésbé fontos kérdésre, hogy: „hogyan prédikáljunk a gyermekeknek?“ már igazán rendkívül megszívlelésre méltó gyakorlati feleleteket lehet belőle leszűrni. — Elismerés illeti meg szorgalmas és színes munkájáért a fordítót is, aki azonban talán inkább átdolgozásnak nevezhetné a kötet létrehozásában kifejtett munkáját, mert hiszen igen sok beszéd tele van magyar történelmi és egyéb vonatkozásokkal, amelyek bajosan vannak benne az eredetiben. Ily esetben a „fordítás“ nem az irodalmi közjognak megfelelő szabatos megjelölés. A beszédek stílusa fordulatos, üde, bár itt-ott kelletlenül lazább gondolat- és szólású, sőt néhol még a magyarság ellen is vétő. A Csikesz Sándor bevezető tanulmánya rövidségében is nagyszerű lélektani rajz, amelyben a tudós szakavatottsága és a volt falusi lelkipásztor éles megfigyelései és gazdag tapasztalatai egyaránt világosít-

ják és emelik. Mindent összevéve a legmelegebben ajánljuk a kötetet, melynek rendkívül izlées külső kiállítása a Sylvester-nyomdát immár megszokottan dicséri s örömmel várjuk beígért folytatásait, kivált hogyha azok mentesebbek lesznek a most megjelölt fogyatkozásoktól, vagy azok nagyobb részétől.

Te benned bízunk. *Történelmi kis regény. Irta Keztyűsné Balogh Margit. Sylvester-kiadás. Tahitótfalu, 1926. 16ⁿ, 63 lap. Jónévű és nagybuzgalmú református írónk ezen, a magyar protestáns egyház történelméből vett tárgyú regényes novellájával elsősorban konfirmációi ajándékkönyvecskét óhajtott nyújtani s mint ilyen ajándékot, fogadjuk el tőle azt szívesen és hálással. Mindenesetre szeretnők, hogyha nemes érdeklődése és fáradhatatlan szorgalma a jövőben több és mélyebb történelmi tanulmánnyal párosulna, mert már nem a legelső alkalommal figyeljük meg nála, hogy történelmileg egészen és elemileg lehetetlen helyzetek elképzelésével szereti táplálni a maga és olvasói fantáziáját, ami végeredményben még a helyes és egészséges lelki épülésnek is rovására megy némileg. Azonban előadásának melegsége, hitének és egyházszeretetének lelkes lobogása még így is alkalmassá teszik könyvecskéjét az említett célra. Ára 5000 korona, tíz példányon felül 4500 korona, húsz példányon felül 4000 korona. Megrendelhető a Sylvester-nyomdánál Tahitótfaluban, Pest vármegye.*

Külföld

A „Krisztus legenda“, illetőleg „Krisztus mythos“ időnként föl-fölbukkanó, kétesértékű „tudományos“ szenzációjának egyik legcsökönyösebb hirdetője, Drews Arthur, német professzor legújabbán azt is be akarja bizonyítani egészen következetesen, hogy a keresztyénüldözések is tisztára a képzelet szülöttei. A Nero-féle üldözésről írván, azt mondja, hogy Tacitust, aki egyedül jegyezte fel annak emlékét, nem bírjuk hiteles szövegében, mert hiszen szerinte a Tacitus történelmi munkáinak összes ma meglévő kéziratai egyetlenegy flórenci kéziratra vihetők vissza, amely pedig valószínűleg egy XV. századbeli humanista hamisítványa s így a benne elbeszélte dolgok egyáltalán nem érdemelnek hitelt. Maerker professzor azonban már igaz értékére szállította le Drewsnek ezt a legújabb bluffját, rámutatva arra, hogy Flórencben nem egy, de két ős Tacitus-kézirat van, amelyek egészen különböző eredetűek és mindketten nem a XV., hanem a XI. századból valók. Azután, az illető hamisítónak valami egészen csodálatos és titokzatos tudományos ismeretekkel kellett volna rendelkeznie, hiszen állítólagos hamisítványában (a Tacitus műveiben) egy egész sereg olyan személy és esemény szerepel, ame-

lyeknek történelmi valóságát egyre-másra igazolják a legújabb régészeti kutatások eredményei (feliratok stb.). — Ime, a Krisztusellenes szenvedély esetenként még a tudományos lelkiismeretet is mennyire kótyagossá teheti!

A német protestánsok a nagypéntek megünnepléséért a múlt hónapokban nagyszabású demonstrációkat rendeztek, a többek között Münchenben, ahol az óriási Tonhalle úgy katolikusokkal, mint protestánsokkal zsúfolásig tömve volt. Ez erélyes fellépés hatása alatt a berlini hatóság már az ezidei nagypénteken el is tiltott mindenféle nem vallásos jellegű nyilvános előadást. Jellemző, hogy amíg a hatóságoknak ily irányú fellépését a német katolikusok, akik pedig eddig nem fektettek különös súlyt a nagypéntek megünneplésére, rokonszenvvel kísérik, a Vorwärts című szocialista újság botránynak nevezi azt és óhajtja, hogy meg ne ismélldjék, mert különben, úgy mond, „Németország neveltség tárgya lesz a civilizált Európa előtt“. A genfi Semaine Religieuse szellemesen jegyzi meg ehhez: vajjon melyik civilizált Európát érti a Vorwärts? — Mi pedig még hozzátehetjük, hogy a civilizált Európa előtt talán tényleg gúny tárgya lehet az ilyen intézkedés, de a kulturált Európa előtt annál kevésbé. Legújabbban különben magyar református egyházi alsóbb és felsőbb hatóságok is erélyesebben kezdenek föllépni a nagypénteknek állami és közéleti megünneplése érdekében, aminek, ha következetesen és egységesen folytatódik, meg is lesz a sikere. ri.

Halottaink

Sátor Dániel színérváraljai lelkész, e. m. tanácsbíró, aki húzamos időn át volt a nagybányai egyházmegyének egyházkerületi közgyűlésünkön képviselője, április 21-én, 72 éves korában meghalt. A nemes szívé, jó embert szép családja, — sógora Soltész Elemér tábori

püspök, s mint páratlan hűségű lelkipásztort a színérváraljai gyülekezet gyászolja. A boldogult 49 évet töltött a lelkészi pályán és minden ismerősének őszinte nagyrabecsülését és szeretetét bírta.

Özv. telekfalvi Karácson Istvánné, székelyudvarhelyi volt református lelkész özvegye, 82 éves korában május 5-én meghalt. A tiszteletreméltó matrónát több derék gyermeke, köztük Koncz Aurélné, leánygimnáziumi igazgatónő és Dienes Jánosné gyászolják.

Különfélék

De Ruyter Mihály emlékűnnepély. A debreceni theologia emlékűnnepély keretében adózott De Ruyter Mihály holland tengernagy, a gályarabok kiszabadítója nevének, április 29-én, a nagy hős halálának 250 éves fordulója napján. Az emlékűnnepély a gályarabok emlékoszlopánál volt — amelyen De Ruyter Mihály neve is fel van írva —, ahol a kollégiumi Kántus elénekelt holland nyelven a holland nemzeti Himnusz. Dr. Erdős Károly lelkészkepzőintézeti igazgató mondott emlékbeszédet, Nagy Béla 2. th. pedig elszavalta Baja Mihály „Gályarab“ című költeményét. Befejezésül a Kántus „Térj magadhoz drága Sion“ kezdetű éneket énekelt.

A Templomegyesület tizedik irodalmi estje és orgonahangversenye. A Templomegyesület irodalmi és jótékony célú ünnepélyeket rendező bizottsága ősz óta kilenc nivós irodalmi estélyt rendezett s közel 40.000,000 koronát szerzett jótékony célra. A tizedik irodalmi estélytel zárja le a szezont, mely május hó 9-én, vasárnap lesz. Erre az estélyre dr. Baltazár Dezső püspököt sikerült megnyerni előadónak, akinek előadása iránt szélesebb körökben nagy érdeklődés mutatkozik. Kiváló szereplők adják a műsor többi számát is. Ugyanezen az estélyen tart beszámoló a szakosztály lelkészelnöke, Baja Mihály lelkész is. Ugyancsak elő van készítve egy nagy-

NEM REKLÁM, HANEM VALÓSÁG

TELEFON:
13-35.

2-52

hogy dús választékban gyönyörű szabású
férfi- és fiú ruhák olcsó árban a

TELEFON:
13-35.

MAGYAR RUHAIPAR

DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI ÉS FIÚ RUHAÁRÚHÁZÁBAN

PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) **szerezhetők be.**

szabású templomi hangverseny is a Nagytemplomban, mely méltó párja lesz a múlt évi, őszi nagytemplomi hangversenynek.

Az első református elemi iskola Budapesten. A holland református bizottság Kuyper Katalin buzgó propagandájával az első református elemi iskola felállítását készíti elő Budapesten. A magyar bizottság véglegesen megvitatta most már a felállítandó új iskolával kapcsolatos kérdéseket. A holland indításból és áldozatkészség segítségével állítandó intézet ideiglenesen a fasori templom mellett nyer elhelyezést, míg végleges helye a Kálvin-téren felépítendő telken lesz.

Új református templom épül Budapesten. A Lágymányos-Kelenföldi Missziói Egyházrész egy 625 □ öles templomtelket vásárolt. A legutóbbi parochiális tanácsülés alkamával 22 parochiális tanácsos 103 milliót ajánlott fel önkéntesen a telek árába, melynek a vételára 350 millió. A szép eredményért Sebestyén Andor lelkészt és Dicsőfi Kálmán gondnokot illeti a teljes elismerés.

Pethő Zsigmond nyírkarázi református tanítót a kultuszminiszter a népoktatás és társadalmi mozgalmak és intézmények körül kifejtett hosszú és eredményes működéseért a VII. fizetési osztályba kinevezte. A magas helyről jött kitüntetés fényét növelte, hogy ez alkalommal egyházközsége igazgatóvá választotta. Az erről szóló okmányt a presbitérium üdvözlő tisztelegésekor Keresztessy Sándor református lelkész, a kitüntetett nevenapján nyújtotta át. Ad multos annos!

A Hajduböszörményi Ref. Ker. Ifjúsági Egyesület 1926. év május hó 15. és 16-ik napjain (fennállása óta 2-ik) Kerületi Konferenciát rendez, melyre főleg a környékbeli lekipásztorokat, tanárokat, tanítókat, Ifjúsági Egyesületi tagokat szeretettel meghívja. A konferencia programja: Május 15-én, szombaton: Délután 5 órákor megnyitó beszédet mond Szabó Gyula vallást. lelkész, az Egyesület vezetője. — „Mit kíván tőlünk anyaszentegyházunk?“ címen előadást tart Uray Sándor debreceni lelkész. Este fél 8 órákor szeretetvendégség lesz a régi 48-as kör nagytermében. Május 16-án, vasárnap: Dél előtt fél 8-tól fél 9-ig áhítat a K. I. E. otthonában (Dorogi-u. 408. sz.) Dél előtt fél 9-től 10-ig templomi istentisztelet, amelyen prédikál Szücs Ernő tanár. 10—11-ig a Kálvineum megtekintése, 11—12-ig csoportos bibliaköri tanulmány; vezeti Karácsony Sándor budapesti tanár, Uray Sándor lelkész és Szücs Ernő tanár. Vasárnap délután 4 órákor a nagy közönség részére a Bocskay-téri templomban templomi ünnepély tartatik.

Anyák napja. Az amerikai keresztyén egyházak minden év május havában úgynevezett anyák napját rendeznek, amelyen úgy az élő,

mint a meghalt anyákról emlékeznek meg. A legnagyobb tisztelettel és szeretettel fonják meg az emlékezet koszorúját és adják át az élőknek az élet virágát. — A debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesület május 2-án tartotta meg ezt a napot, még pedig vallásos ünnepély keretében, délután 5 órákor a Kossuth-utcai templomban. Az ígét Baja Mihály lelkész hirdette, összekapcsolva a gyermeki szívet az anyai szívvvel, hogy érezzék Isten vigasztaló erejét. Az igehirdetésen kívül énekszámok és alkalmi szavalatok voltak, amelyek szintén az örökkévaló atyához vezették a mindvégig áhítatba merült lelkeket.

Nagy Imre ugrai lelkész, e. m. tanácsbíró meleg ünneplésben részesítették május hó 2-án lelkészi szolgálatának ötvenéves fordulója alkalmából. Az ünneplés díszét emelte Baltazár Dezső püspök megjelenése, aki az istentiszteleten prédikált. Számos üdvözlő küldöttség jelent meg az ünnepelt előtt, ki derűs kedélyben, teljes munkaerőben s mindenki tiszteletét és rokonszenvét birva érte el a hosszú, érdemes szolgálattal jól megérdemelt ünneplést.

A debreceni protestáns katonai egyházközség május hó 7-én délután a vegyesdandár tisztikaszinójának dísztermében vallásos délutánt rendezett. Baltazár Dezső püspök bibliamagyarázata, Varga Ferenc vásárosnaményi lelkész éneke, Peleskey Sándor s.-lelkész szavalata, Kádár Gyula főhadnagy felolvasása és az altiszti énekkar éneke voltak a kitűnő műsor számai.

A beregi egyházmegye közgyűlése. Április hó 13-án tartotta tavaszi közgyűlését a beregi református egyházmegye Vásárosnaményban. Lánzy József esperes magasszárnyalású imája és Gulácsy István egyházmegyei gondnok igen tartalmas megnyitója után 30 pontból álló tárgysorozat következett. Jóleső érzéssel szögezhetjük le, hogy a gyűlésen inkább a lelki ügyek domináltak, szemben azokkal a régebbi gyűlésekkel, melyeknek egész tartalmát a díjlevél-harcok s anyagi pereskedések adták. Kiemelkedő esemény volt a beregi lelkészegyesület által benyújtott „Memorandum“ azokról a sérelmekről, melyek utóbbi időkben rendszeresen érik úgy az egyházakat, mint azok behivataltokait. A közgyűlés egyhangúlag magáévá tette ezt a meggyőző erővel megírt tiltakozást, s a memorandum szerzőjének és előadójának, Kelemen Gyula e. m. jegyzőnek köszönetet mondott. Az unalmas számvevőszéki jelentések után szinte üdítően hatott a hosszú, de rendkívül tartalmas tanügyi jelentés Rehó Gyula tanügyi bizottsági elnök ajakáról. Örömmel hallottuk, hogy egyházmegyéink területén elismerésre és dicséretreméltó munka folyik a tanügy fejlesztése érdekében. Az új iskolai építkezések vagy javítások, a tantermek fokozatos felszerelése, a növendékek alig számottevő mu-

Kun József késműves és műköszörűs, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz.

lasztása, az a nemes verseny, mely a tanítók iskolán belül és kívül végzett munkájában egyre nyilvánvalóbbá lesz, mind azt bizonyítják, hogy egyházmegyénk tanügyi állapota méltó dicsekedésünk. A tanügyi jelentés kapcsán felmerült vitát igen tanulságossá és érdekessé tette Laczak Kálmán kir. tanfelügyelő hozzászólása, kit, mint kedves vendéget, üdvözlöttünk körünkben. A balmissziói jelentés a lelkészek gyülekezeti munkáját regisztrálta, mely szinte meglepő fokozatot mutat az eddigiekkel szemben. Délután birósági gyűlés volt. Kelemen Gyula, e. m. jegyző.

Balog Ambrus sarkadi lelkész, egyházkerületi tanácsbíró a múlt hó végén érte meg lelkési szolgálatának ötvenedik évfordulóját. Közismert puritánságánál fogva elkerült a nevezetes alkalommal minden ünnepeltetést. De a „Sarkadi Hírek” című lap meglehangú vezércikkben emlékezett meg a kitünő lelképásztör sok érdeméről, amelyeket gyülekezete, egyházmegyéje és az egyházkerület egyaránt elismer és méltányol. Hálát kell adnunk az Egek Urának, hogy a nagyérdemű munkást ilyen hosszú időn át engedi szellemi erejének teljességében munkálkodni. Kívánunk neki továbbra is minden jót s jó egészséget.

A debreceni református gimnázium Ifjúsági Gyülekezete folyó évi május hó 9-én, délelőtt 9 órakor a kollégium oratóriumában évzáró ünnepélyt tart a következő renddel: 1. Fennálló ének: 63. dics. (új énekes) Jövel Szentlélek... 2. Közének. 221. dics. 1—2. verse. 3. Imádság. Mondja: S. Szabó József igazgató, a gyülekezet felügyelő tanára. 4. 245. dics. Éneklő a gimn. ifjúság énekkara Nagy Sándor h. vallástanár vezetésével. 5. A kollégium hírneves növendékeiről. Írta és felolvassa Nagy Albert VIII. osztályú tanuló, a gyülekezet gondnoka. 6. Campagnoli: Romance. Hegedűn játsza: Veress György VII. o., orgonán kíséri: a) Szabó Zoltán VIII. o. tanuló, a gyülekezeti éneklés vezetője. 7. A jó öreg tiszteletes asszony. Írta: V. Nagy Gusztáv. Szavalja: Fábian Imre VIII. o. t. 8. Évi beszámoló és búcsúbeszéd. Tartja: Biró Lajos VIII. o. t., a gyülekezet gondnoka. 9. Záró ének: 184. dics. 9. verse.

Harangavatás Felsőjózsan. Szép ünnepség keretében avatta fel a felsőjózsa református egyház április 25-én új harangját. Az avató imát a templom előtti téren elhelyezett, virágokkal borított új harang felett Veress Bálint egyházm. főjegyző mondta. Utána Katonka István református énekkari tag az énekkar nevében igen szép szalaggal díszített koszorút helyezett el a haragra. Majd Nagy István felsőjózsa presbiter buzdító ügyes szavai s a közének elhangzása után felemelkedett a harang a magasba, hogy

teljesítse rendeltetését; s már az új harang kellemes bűgása mellett özönlött a hívek nagy serege a templomba, ahol alkalmi énekek s az énekkar pompásan sikerült szereplése után F. Varga Lajos esperes úr mondott a Zsolt. könyve XXXIII. r. első versei alapján a harang jelentőségét magyarázó, a hívek figyelmét teljesen lebilincselő hatalmas szónoklatot. Délben sikerült közebed volt, melyen 120-an vettek részt. A délutáni istentiszteleten a helybeli lelkész predikált szintén az alkalomhoz méltóan. Egy bizonyos, a harangavatáson résztvettek egy nagyon kedves nap emlékével lettek gazdagabbak. Felsőjózsa, 1926 április 27. Karla Ödön református lelkész.

A csonka-bihar-érmelléki egyházmegye közgyűléséről szóló tudósítás lapunk előző számában súlyos értelemzavaró sajtóhibával jelent meg. „Lelkészerterkezetnek az egyháztagok figyelmzésére vonatkozó szabályrendeletre adott azon megállapítását, mely ... stb. ... minden megjegyzés nélkül terjeszti fel közgyűlésünk”. Így szövege volna a cikk, azonban a kiemelt szavak helyett ez olvasható a lapban: „minden megállapítását elfogadja közgyűlésünk”. Holott ez így sem nem értelmes mondat, sem a valóságnak meg nem felel. Aki ismeri a sorszedés rendszere melletti javítás módját, könnyen megérti, hogy a bekezdés utolsó sorába hogyan került ez az oda nem illő sor. Az olvasótól a hibáért, a tudósítás küldőjétől pedig az azzal okozott bosszúságért is bocsánatot kérünk.

Keresem megvételre a Fördös Lajos Agendáját, III. kiadás (Budapest 1882), akár pénzért, akár cserébe. Ravasz László.

Kápláni munkát keres III. évet végzett theologus a nyári hónapokra. Cím: Rácz Béla, Kollégium.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a lap-tulajdonos: DR. KUN BÉLA.

Hirdetés.

Pályázat. A cégénydányádi református presbitérium pályázatot hirdet az eltávozás folytán megüresedett orgonista-kántortanítói állásra. Javadalom: Két szoba, konyha, melléképületekkel; 7 k. hold 420 négyszögöl szántó-föld, adóját az egyház fizeti; 27 és fél köböl búza, 5 öl kemény tűzifa, beszállítva; 160 kg. búza szántásváltás; stóla. Ezek értékcsépe 54. Allami fizetéskiegészítés. Kötelesség: A rábizott osztályok tanítása. Orgonista-kántori teendők végzése. Fiúismétlősök tanítása. Énekkar vezetése. Balmissziói munkában intenzív segédkezés. Egyházi jegyzőség. Kanonikus órákon

WACHA tisztít, mos, fest férfi és női fölső ruhát, inget, gallért, kézelőt **Debrecen, Simonffy-u. 55.**

és akadályoztatás esetén lelkész helyettesítése. Pályázati határidő május 22. Személyes megjelenés és próbaéneklés kötelező. Állás választás után azonnal elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények a lelkészi hivatalhoz küldendők. Cégyendányád (Szatmár vm.), 1926 május 3. Presbitérium.

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENIVEZÉRÜGYNÖKSÉGE

úgyis mint a TISZÁNTULI REF. EGYHÁZKERÜLET
HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD :

tűz-, jég-, baleset-, szavatosági-, betörés-
lopás-, szállitmány- és élet-biztosítá-
sokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

><

3-52

Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak, presbiter-
eknek és egyháztagoknak a főtiszteletű és méltó-
ságos egyházkerületi Elnökséggel történt meg-
állapodás alapján külön kedvezmények.

Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

Riesz Henrik

kocsigyár

Debrecen,
Hatvan-u.

Kocsik min-
den alakban.

Debreczeni István

órásmester Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.

(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÖR-
HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913-53.

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon
aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél és az 1925. Orsz.
Kézművesipari Társulat versenyén a m. kir. korm. díszoklevelével kitüntetve.

FITTLERSÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít :

Új Orgonákat,
Orgonasípokát,
iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szak-
szerűen mérsékelt áráért
Arjegyék esküszövegvetés díjtalan

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,

KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpoda,
Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

MOST MEGJELENT könyvujdonságok

Andrássy Kálmán: Bibliamagyarázatai	K	50,000
Bartók György: Kant	"	55,000
Csűrös István: Példának okáért	"	35,000
Harsányi Gábor: Töredékek egy magyar ref. lelkész hányatott életéből	"	35,000
D. D. Hastie V.: A ref. gondolkodás alap- elve	"	45,000
Hastings: A mintakép (gyermek predi- kációk)	"	50,000
Lévay Z.: Egyházi beszédek V.	"	62,500
Makkay Sándor: Ird meg, amiket láttál . — Öntudatos kálvinizmus	"	25,000
Ravasz László: Az ember életútjának felén	"	112,500
Református dogmatika (W. Heyns)	"	175,000
Révész Imre: Kálvin élete 45,000 helyett — Révész Imre élete	"	30,000
S. Szabó József: A debreceni református kollégium tanárai és kiválóbb nő- vendékei	"	40,000
Vásárhelyi J.: Bizonyágtétel	"	125,000

UJDONSÁG! MOST JELENT MEG!

Méliusz Kis Könyvtára

vasárnapi olvasmányok gyűjteménye.

Szerkeszti: Uray Sándor, debreceni református lelkész.

1. szám. Uray S.: Tudod-e mit olvasol?	K	5,000
2. " — Nők az egyházban	"	6,000
3. " — A keresztyén jellemről	"	6,000
4. " Zih Sándorné: A láthatatlan Isten— Idegenben (két kis el- beszélés)	"	5,000
5. " Amikor Nagy Péter uram nem ment el a gazdakörbe	"	4,000
6. " Uray S.: Gonosz Pista bűjtöt tart — Nagy Jóska tenyerest kapott	"	4,000
7. " Fekete János: Életiskola	"	4,000
8. " Solymosi József: Két világ	"	5,000
9. " Makay Lajos: A pokol udvari szállítója	"	5,000
A 10 füzet együtt K 45,000—		

A LEGSZEBB KONFIRMÁCIÓI AJÁNDÉK

Dr. ERDŐS KÁROLY:

Az én vallásom című kis könyvecske. Ára papirkötésben	K	7,000
vászonkötésben	"	7,500
Fohászok, kivonat Az én vallásom című könyvecskekből	"	1,500

Konfirmációi emléklap, kicsi K 500—, nagy	"	1,000
Konfirmációi anyakönyv, 1 iv	"	2,100

A fenti művek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ”
könyvkereskedésben,
Debrecen, Ferenc József-út 26.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata.

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECEN, KOSSUTH-U. 9
VÁSZON—FEHÉRNEMŰ
és KELENGYE szaküzlet.

ALAPÍTÁSI ÉV 1831. 4—4

KIVALÓ ANYAGOK! — HATÁROZOTT ÁRAK

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SÁ)JT HÁZ)

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Eremkitüntetéseket különböző kiállításokról.

Legcélsebb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon
és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a négyesületek hasonló
ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Ref. egyházközségünk előjárósága fiatal s.-lelkészünket, ki
ideiglenes kiküldetésének ideje alatt a hívek szeretetét nagy
mértékben megnyerte, közelebbi eltávozásakor emlékül egy
papi palásttal akarja megajándékozni. Az egyházi lapokból
értesültünk, hogy uraságod ref. papi díszruhák és palástok
szolid kiállításával a lelkészek tetszését és meglegedését vívta
ki. Ezért felkérem, sziveskedjék engemet lehetőleg postafordultával
értesíteni, körül-belül 100 korona elegendő volna-e
egy szebb palástért. Még csak arra kérem, sziveskedjék figye-
lembe venni, hogy a palásttal egy jeles képzettségű, nemes
ambícióju, általánosan kedvelt kezdő fiatal pap érdemeit óhaj-
tuk jutalmazni. Vagyis inkább ezzel is arra serkenteni, hogy
magát tovább képezze, fejlessze. Éppen azért óhajtanánk, hogy
az ilyen ajándéktárgynak alkalmas legyen úgy minőség, mint
kiállítás tekintetében.

Besztercén (Erdély) 1909 szept. 15-én.

Szives üdvözléssel: Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Készséggel sietek kijelenteni, hogy az Ön által szállított
palásttal ifjú lelkészünknek nagy örömet szereztünk.

Fogadja szép munkájáért az előjáróság teljes elismerését.

Tisztelettel. Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF szabó mester úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Alulírott, Szántó József úrral egy papi reverendát készít-
tettem és azzal meg vagyok elégedve.

Debrecen, 1909 ápr. 24.

Hazafias tisztelettel: Erőss Lajos, ref. püspök

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✽

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó
összes vasárú
állandó nagy raktára.
Telefon 6.